PREDGOVOR

Pravo na odbranu, kao osnovno pravo okrivljenog u krivičnom postupku, garantovano je najznačajnijim međunarodnim aktima u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda, kao i nacionalnim propisima. U pravnom sistemu Republike Srbije ovo pravo ima rang ustavnog načela, čijim poštovanjem se obezbeđuje jednakost oružja i pravičnost postupka. Ovo podrazumeva stručnost i dostupnost odbrane. Istovremeno, neadekvatno, odnosno ostvarivanje ovog prava na način koji se suprotan njegovoj svrsi, može imati negativan uticaj na efikasnost postupka.

Aktuelnost razmatranja prava na odbranu dodatno je naglašena u svetlu predloženih izmena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku i nacrta Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i zaštiti maloletnih lica u krivičnom postupku, koji se izrađuju radi daljeg unapređenja efikasnosti krivičnog postupka, jačanja procesne discipline i usklađivanja sa međunarodnim standardima. Svaka promena u normativnom okviru neposredno se odražava na obim i način ostvarivanja prava na odbranu, te predložene izmene i dopune Zakonika o krivičnom postupku, odnosno donošenje novog Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i zaštiti maloletnih lica u krivičnom postupku, otvaraju prostor za stručnu raspravu o tome da li i u kojoj meri nova normativna rešenja mogu da očuvaju neophodnu ravnotežu između zahteva efikasnosti i imperativa delotvorne odbrane, kao jedne od ključnih garancija pravičnog krivičnog postupka.

Beograd, 12. maj, 2026.

Dr Milica Kolaković - Bojović
Dr Ivana Stevanović